

Změny v pojištění OSVČ od 1. 1. 2019

Novela zákonů určených pro provádění důchodového i nemocenského pojištění nabývá účinnosti od 1. 1. 2019. Nejvýznamnější změny v agendě OSVČ přinesla novela zákona č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti. Příslušná ustanovení tohoto zákona jsou uvedena v textu.

Důchodové pojištění

- **záloha na pojistné za kalendářní měsíc je nově splatná od prvního do posledního dne kalendářního měsíce, na který se platí (§ 14a odst. 1)**
- **záloha na prosinec 2018 se nemusí (dle přechodných ustanovení) platit. Bude-li zaslána platba v období od 21. 12. do 31. 12. 2018, tj. po uhrazení zálohy za listopad, je považována za zálohu za prosinec 2018**
- **záloha na pojistné zaplacená v lednu 2019 je považována za zálohu za tento měsíc i přesto, že nebyla uhrazena záloha na prosinec 2018. V případě, že budou zaslány dvě platby v lednu 2019, jsou obě považovány za zálohy na rok 2019**
- nově si OSVČ nemůže určit měsíční vyměřovací základ (§ 14 odst. 2 a 5). Výše měsíčního vyměřovacího základu činí 50 % z částky rovnající se průměru, který z daňového základu na naposledy podaném přehledu připadá na 1 kalendářní měsíc výkonu SVČ, případně je stanovena ve výši minimálního měsíčního vyměřovacího základu stanoveného pro daný kalendářní rok
- dochází ke zrušení limitu maximální výše zálohy na pojistné. Částky, které převyšují předpis záloh na pojistné, jsou považovány za platby do budoucna, nejdéle do prosince daného roku. Výsledná částka použitá na úhradu zálohy na pojistné za měsíc prosinec je považována za zálohu na pojistné za tento měsíc. OSVČ si tedy může platit zálohy na pojistné do budoucna a tuto skutečnost již nemusí OSSZ dopředu oznamovat
- OSVČ zahajující SVČ má nově prodlouženou splatnost zálohy na pojistné za měsíc, ve kterém činnost zahájila. V praxi to znamená, že může zaplatit až do konce následujícího měsíce (zahájí činnost v únoru 2019, zaplatit může do 31. 3. 2019)
- prodloužená splatnost zálohy se vztahuje i na OSVČ, která se dobrovolně přihlásí k důchodovému pojištění v průběhu kalendářního roku, pokud vykovává vedlejší SVČ a není ke dni podání přihlášky povinna platit zálohy na pojistné (§14a odst. 1)
- OSVČ, která zahájila SVČ nebo se přihlásila k důchodovému pojištění v prosinci kalendářního roku, nemá povinnost platit zálohu na pojistné za tento měsíc (§ 14a odst. 1). Pojistné bude uhrazeno až na základě podaného Přehledu o příjmech a výdajích za kalendářní rok, ve kterém OSVČ zahájila SVČ nebo se přihlásila k pojištění
- nově se nepočítá penále ze zálohy na pojistné, která nebyla uhrazena v období splatnosti, pokud ji OSVČ zaplatí do konce následujícího kalendářního měsíce. Pokud ji však nezaplatí ani v této prodloužené lhůtě, počítá se penále od prvního dne, následujícího po dni splatnosti zálohy (§ 20 odst. 5 písm. b), např. nezaplatí-li OSVČ za březen 2019, (se splatností do 31. 3. 2019) ani do 30. 4. 2019, bude jí počítáno penále z dlužné zálohy již od 1. 4. 2019

- dochází ke změně platnosti období měsíčního vyměřovacího základu v souvislosti s podaným přehledem. Nový měsíční vyměřovací základ platí až od měsíce následujícího po měsíci, ve kterém byl nebo měl být přehled podán. Pokud však z přehledu vyplýne nižší vyměřovací základ oproti předchozímu období, platí již od měsíce, v němž byl přehled podán (§ 14 odst. 6). Nová výše vyměřovacího základu je platná do měsíce, v němž byl nebo měl být podán přehled v dalším kalendářním roce
- OSVČ vykonávající vedlejší činnost si může požádat nejen o snížení záloh, ale i o zrušení povinnosti platit zálohy na pojistné, pokud její příjem po odpočtu výdajů v posuzovaném období roku (nejméně tři kalendářních měsíců), ve kterém podá žádost, by nezaložil účast na důchodovém pojištění (§ 14 odst. 7)
- **osvobozeny od placení záloh na pojistné budou OSVČ, které po celý kalendářní měsíc pobíraly nemocenské, peněžitou pomoc v mateřství nebo nově i dávku dlouhodobého ošetrového (§ 14 odst. 8)**

Nemocenské pojištění (NP) OSVČ

- **minimální měsíční základ pro pojistné na NP OSVČ se ZVYŠUJE na 138 Kč. OSVČ, které si platí měsíční pojistné na NP v nižší výši než 138 Kč si musí platbu pojistného zvýšit, jinak dojde k zániku NP**
- **pojistné na NP za kalendářní měsíc je nově splatné od prvního do posledního dne kalendářního měsíce, na který se pojistné platí (§ 14c odst. 2). OSVČ, které jsou účastny NP musí do 21. 1. 2019 zaplatit pojistné za prosinec 2018 alespoň ve výši 115 Kč a od 22. 1. do 31. 1. 2019 mají zaplatit pojistné na leden 2019 alespoň ve výši 138 Kč. Nedoplatí-li pojistné za leden 2019 nejpozději do 28. 2. 2019, dojde k zániku NP**
- nově je stanoveno, že pokud OSVČ nezaplatí pojistné na NP v době splatnosti pojistného, ale doplatí pojistné na NP do konce následujícího měsíce, považuje se tento doplatek za pojistné na NP za předchozí měsíc (§ 14c odst. 5). Výše doplatku však nemůže činit více než minimální platba pojistného
- přeplatek na pojistném na NP, vzniklý v průběhu kalendářního roku, je nově OSSZ povinna vrátit do konce února kalendářního roku následujícího po roce, v němž přeplatek vznikl, není-li jiného splatného závazku vůči OSSZ nebo ČSSZ. Pokud účast na NP OSVČ trvá, bude od přeplatku odečtena částka dvojnásobku pojistného stanoveného z minimálního měsíčního vyměřovacího základu, tj. částka 276 Kč (2 x 138 Kč) a ponechána jako přeplatek pro případnou potřebu (§ 17 odst. 4). Vrácen bude přeplatek jen ve výši odpovídající rozdílu mezi výší přeplatku a této „rezervy“, bude-li vyšší než 100 Kč.